

औपभृत लि० उपभृता पात्रेण सञ्चितः श्रैषिकोऽल् । १ उप-
भृतपात्रेण सञ्चिते हविरादौ । “ब्रह्मानुज्ञातोऽनुयाजै-
स्त्रिभिश्चरत्तौपभृतं समानीय” कात्या० २, ५, २ अ-
ध्यर्थुं रौपभृतमाज्यं सजेषं जुह्वां समानीय” कर्कः ।
तस्येदम् अण् । २ उपभृतसम्बन्धिनि “औपभृतासादनम्”
कात्या० ५, ४, २८, औपभृतसुपभृतसम्बन्ध्यासादनम्”
कर्कः । “सव्या औषिरित्यौपभृतानि” कात्या० ६, ७, ७ ।

औपमन्यव पुंस्त्री उपमन्योरपत्यं विदा० अण् । उप-
मन्योरपत्ये स्त्रियां ङीप् । “प्राचीनशालऔपमन्यवः
सत्ययज्ञः पौलुषिः” । “औपमन्यव ! किं त्वमात्मानं
सुपाश्व ?” इति च छा० उ० ।

औपमिक लि० उपमया निर्दिष्टः ठक् । उपमयानिर्दिष्टे ।
“अभाहकाया इत्यनिर्वाह औपमिकः” “मधु सोममि-
त्यौपमिकं माद्यतेः” । “प्रीपिलिकामध्येत्यौपमिकं
प्रीपिका मेघतेर्गतकः” इति च निरु० ।

औपस्य न० उपमा+चातु स्तार्थे अण् । १ उपमायाम्
२ सादृश्ये “प्राणा यथा गोऽभीष्टा भूतानामपि ते तथा ।
आत्मौपस्येन सर्वत्र यां कुर्वन्ति साधवः” हितोप० ।
“आत्मौगस्येन सर्वत्र गीता “सा पूर्णा यदि सामान्य-
धर्म्म औपस्यवाचि च” । “औपस्यवाचिनो ऋषयसासे
तद्विते द्विधा” इति च सा० द० ।

औपयज लि० उपयजइदम् अण् । उपयजः सम्बन्धिनि उप-
यज् च तच्छब्दे दर्शितः । “मार्जिते प्रेष्यत्यग्नीदौपय-
जानङ्गारानाहरति” कात्या० ६, ६, ७,

औपयिक लि० उप+यज-अण् उपयजनेन लब्धः ठक्
ह्रस्वः । १ उपयजलब्धे, २ युक्ते न्यायागतवस्तुनि च ।
“एतत्तव महाराज ! पुत्रेषु तेषु चैव हि । एतत्तमौपयिकं
मन्ये भोक्षेण सह भारत !” भा० अ० २०४ अ० । स्त्रियां
ङीप् । “नक्षत्रौपयिकी भार्या ग्राहणी कृपणा तव”
भा० व० २८० अ० “यदौपयिकं कार्यं तच्चिन्तयि-
तमर्हसि” भा० उ० १७७ अ० । उपायएव विनया०
स्तार्थे ठक् ह्रस्वः । २ उपाये पु० । “यिवमौपयिकं गरी-
वसीम्” किरा० । “औपयिकम् उपायम्” मन्त्रि० ।

औपयोगिक लि० उपयोगः प्रयोजनमस्य ठक् । उपयोग-
निमित्ते “अघातः क्षेहौपयोगिकं चिकित्सितं व्याख्या-
स्यामः” सुनु० स्त्रियां ङीप् ।

औपरिट लि० उपरिष्टात् भवः अण् । अमेहकतस्त्रिभ्य
एव” वार्त्ति० नियमात् न लप् टिबोपः । उपरिष्टाङ्गवे ।

औपरोधिक लि० उपरोधः प्रयोजनमस्य ठक् । १ उपरोध-
निमित्ते २ पैलवे दण्डे पु० हेमच० ।

औपल लि० उपल्लादागतः गुण्डिका० अण् । १ व्यायस्यान
रूपोपल्लादागते । उपलस्येदम् अण् । २ प्रस्तरसम्बन्धिनि
“यथा भवेनौपलेन निमज्जत्युदके तरन्” मनुः ।

औपवसधिक लि० उपवस्ये भवः ठक् । उपवस्यकर्त्तव्ये
कर्त्तादौ । उपवस्यस्य पासः यागपूर्वदिवसश्च उपवस्य-
शब्दे उक्तः । अण् औपवस्यस्य तत्तार्थे । “अग्निप्रणयनीया
औपवस्योऽनियमः” आश्व० श्रौ० ४, १, २६ । स्तार्थे
अण् । “यागपूर्वदिने च । “औपवस्योऽङ्गि” श्रुतिः ।

औपवस्त्र न० उपवस्त्रमेव प्रज्ञा० अण् । १ उपवस्त्रे
उपवस्तुः कर्म अण् । २ उपवासे । उपवस्त्रा प्राप्नोऽस्येति
विग्रहः “स्तोत्रेण” पा० स्तत्रप्रदर्शनं प्राप्तादिकमेव ।
तत्र ऋतुशब्दस्यैव ग्रहणं न तु ऋतुस्य तथात्वे ऋतो-
ऽण् इत्येव स्यात् आर्त्तवमित्युदाहरणं चासङ्गतम् इति
बोध्यम् “माषान् मधुमसूरांश्च वर्ज्येदौपवस्त्रेण” सृष्टिः

औपवास लि० उपवासे दीयते व्युष्टा० अण् । उपवास-
व्रते दीयमाने द्रव्ये ।

औपवासिक लि० उपवासे साधु गुडा० ठक् । १ उपवासे
साधौ । तस्मै प्रभवति सन्नापा० ठक् । २ उपवाससमर्थे च
औपवास्य न० उपवास+चातुर्व० स्तार्थे अण् । उपवासे
“ब्रह्मणेन यदानोतं पीत्वा वारि समाहितः । औप-
वासं तदाऽकार्षींश्चाववः सह सीतया” रामा० ।

औपवाह्य पु० उपवाह्य एव स्तार्थेऽण् । उपवाहने रथादौ
“औपवाह्यः कुवेरस्य सार्वभौम इति श्रुतः” रामा० ।
सर्वांश्च भूमिषु विदितः अण् । सार्वभौम इत्यर्थः ।

औपविन्दवि पुंस्त्री । उपविन्दोरपत्यम् बाह्या० इण् ।
उपविन्दोरपत्ये स्त्रियां ङीप् । विशेषेणोपजीविनि ।

औपवेशिक लि० उपवेशेन जीवति नेतना० ठक् । उप-
औपशेषिक लि० उपशेषेण निर्दिष्टः ठक् । एकदेशेन
सम्बद्धे आधारभेदे “औपशेषिको वैषयिकोऽभिध्यापक-
सत्याधार स्त्रिधा” सि० कौ० ।

औपसंक्रमण लि० उपसंक्रमणे दीयते व्युष्टा० अण् ।
उपसंक्रमणे देवे स्त्रियां ङीप् ।

औपसद् पु० उपसङ्ख्योऽस्मिन्नस्ति विग्रहा० अण् । उपस-
ङ्ख्ययुक्ते १ स्त्राधाये २ अनुवाके च । उपसत् समीपस्थानं
तदस्यस्य प्रज्ञा० अण् । इदं “प्रजापतिकामस्यौ-
पसदः” कात्या० २२, १०, १२ । “औपसदोदकः” कर्कः